

Demografia – počet zomretých a príčiny úmrtí v SR vo 4. štvrťroku 2023

Posledná aktualizácia: 25.01.2024 | Počet zobrazení: null



Vydavateľ: null

Tematická oblasť: null

Okruh: null

Dátum publikovania: 25.01.2024

Slovensko sa na konci roka vrátilo k vyššej nadúmrtosti, počet zomretých o tisícku prekonal stav pred pandémiou

Celková nadúmrtosť na Slovensku na konci roka 2023 vzrástla na takmer 8 %, v skupine mladších seniorov dosiahla až vyše 23 %. Z regionálneho hľadiska najhoršia situácia bola v Košickom a Trenčianskom kraji, kde počet zomretých o viac ako desatinu prevyšil priemer rokov 2015 – 2019.

Na Slovensku počas 4. štvrťroka 2023 zomrelo 14,3 tisíca ľudí, čo predstavovalo v medziročnom porovnaní 5 % pokles. Počet úmrtí však prekonal hodnoty dlhodobého priemeru pred pandémiou. Po troch pozitívnych predošliach štvrťrokoch sa tak prejavila na Slovensku nadúmrtosť na úrovni takmer 8 %. Úmrtí bolo približne o tisíc viac ako pred pandémiou (v porovnaní s 5-ročným priemerom rovnakého obdobia rokov 2015 – 2019¹). Vyplýva to z predbežných dát o počtoch zomretých a príčinách úmrtí za posledné tri mesiace roka 2023, ktoré aktuálne zverejnil Štatistický úrad SR.

Stiahnite si statický graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (85 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (114 kB).

„Nadúmrtosť v porovnaní s päťročným priemerom spôsobil vyšší nárast počtu zomretých pri chorobách dýchacej sústavy a infekčných a parazitárnych chorobách. Oproti predchádzajúcim dvom štvrťrokom výraznejšie stúpol aj počet zomretých na následky infekcie COVID-19,“ vysvetlila Zuzana Podmanická, riaditeľka odboru štatistiky obyvateľstva Štatistického úradu SR.

Vyšší počet zomretých vo 4. štvrťroku ovplyvnil zároveň aj zvýšenie hrubej miery úmrtnosti. Počet zomretých prepočítaný na 100-tisíc obyvateľov²) sa po dvoch štvrťrokoch opäť dostal nad hranicu 1 000 úmrtí. V priemere za rovnaké obdobie posledných 5 rokov pred pandémiou bol na úrovni 978 úmrtí na 100-tisíc obyvateľov.

Nadúmrtosť mladších seniorov sa opäť zvýšila

Najväčšia skupina zomretých, seniori vo veku 65 a viac rokov, predstavovala vo 4. štvrťroku 79 % všetkých úmrtí (11,3 tisíca osôb). Ich počet bol o 14 % vyšší ako päťročný priemer pred pandémiou, ale zároveň o 4 % nižší ako v roku 2022. Kým starších seniorov nad 75 rokov zomrelo len o desatinu viac ako v priemere pred pandémiou, v skupine mladších seniorov (od 65 do 74 rokov) vyskočila nadúmrtosť až na vyše 23 % oproti predpandemickému priemeru¹). Dvojciferná nadúmrtosť v tejto vekovej kategórii sa prejavuje nepretržite už 3 a pol roka. V skupine ľudí v produktívnom veku (15 až 64 rokov) a u detí (0 až 14 rokov) počet zomretých bol nižší medziročne aj v porovnaní s päťročným priemerom.

Počet zomretých v posledných troch mesiacoch minulého roka medziročne klesol vo všetkých ôsmich krajoch Slovenska. Súčasne však vo všetkých regiónoch prekonal počty zomretých pred pandémiou¹). Nadúmrtosť sa pohybovala od 3,8 % v Nitrianskom kraji po 14 % v Košickom kraji.

Po zohľadnení veľkosti krajov z hľadiska počtu obyvateľov, hrubá miera úmrtnosti v porovnaní so situáciou pred pandémiou klesla len v Bratislavskom kraji, v ostatných siedmich krajoch Slovenska vzrástla. Najnižšia bola v Bratislavskom a Prešovskom kraji s menej ako 910 zomretých na 100-tisíc obyvateľov. Najhoršia situácia v rámci SR bola v Banskobystrickom kraji, kde miera úmrtnosti vo 4. štvrťroku predstavovala hodnotu až 1 214 zomretých na 100-tisíc obyvateľov.

Infekcii COVID-19 podľahlo 210 osôb

Najčastejšími príčinami smrti boli aj v posledných troch mesiacoch minulého roka choroby obehového systému, ktoré tvorili 45,4 % úmrtí (6,5 tisíca osôb) a nádory 24,2 % (takmer 3,5 tisíca osôb). Tieto dve skupiny úmrtí patria dlhodobo medzi najčastejšie príčiny zomierania spomedzi 22 skupín ochorení³⁾. Na choroby obehového systému zomrelo o 1,1 % osôb viac ako v priemere rokov 2015 – 2019, ale medziročne ich bolo o vyše 8 % menej. Nádorovým ochoreniam podľahlo o 1 % viac ľudí ako predstavuje päťročný priemer a zároveň o 3,6 % viac ako na konci roka 2022.

Stiahnite si statický graf vo vysokom rozlíšení [vo formáte PDF](#) (96 kB), alebo [vo formáte PNG](#) (170 kB).

K celkovej nadúmrtnosti prispela najviac tretia najčastejšia príčina zomierania – choroby dýchacej sústavy. V porovnaní s obdobím nepoznačeným pandemiou ich počet vzrástol o viac ako tretinu. Ešte výraznejšie, a to o takmer 82 % stúpol počet obetí na infekčné a parazitárne choroby.

Na následky infekcie COVID-19 zomrelo vo 4. štvrťroku 210 osôb. Napriek tomu, že počet obetí ku koncu roka výraznejšie vzrástol oproti predchádzajúcim dvom kvartálom, s 1,5 % podielom na všetkých úmrtiach sa stále drží medzi príčinami úmrtí, ktoré len nepatrne ovplyvňujú úmrtnosť. Bola na delenej deviatej priečke spomedzi 22 skupín ochorení²⁾.

Celková úmrtnosť na Slovensku bola na úrovni predpandemického priemeru

V súhrne za celý rok 2023 zomrelo podľa predbežných výsledkov na Slovensku 53,9 tisíca osôb, čo v medziročnom porovnaní predstavovalo 9,6 % pokles. V porovnaní s päťročným priemerom pred pandemiou to bolo ale o 0,7 % viac.

- ¹⁾ Pre objektívnu odpoveď na otázku, do akej miery bola aktuálna úmrtnosť horšia ako v časoch pred pandemiou, Štatistický úrad SR upravil výber rokov, z ktorých sa vypočítaval priemerný počet úmrtí pred pandemiou. Do 5-ročného priemeru sa počítali hodnoty za r. 2015 – 2019, čo boli posledné roky neovplyvnené pandemiou. Rok 2020 už bol ovplyvnený pandemiou najmä v posledných mesiacoch roka, rok 2021 v prvých aj posledných mesiacoch roka a rok 2022 najmä v prvých mesiacoch roka.
- ²⁾ na účely výpočtu hrubej miery úmrtnosti sa používa stredný stav obyvateľov (k 1. 7.)
- ³⁾ príčiny úmrtí sa klasifikujú podľa 22 skupín ochorení Medzinárodnej klasifikácie chorôb (MKCH)

Výstupy k téme úmrtnosť:

- Príloha na stiahnutie:
[Demografia - počet zomretých a príčiny úmrtí v SR vo 4.Q 2023](#) (ZIP – 222 kB).
- Dáta o úmrtnosti a príčinách úmrtí nájdete v databáze Štatistického úradu SR DATAcube.:
[Zomretí podľa mesiaca úmrtia, veku, pohlavia a príčiny smrti - SR-oblasť-kraj \(mesačne\) \[om3801mr\]](#)
Dátová kocka obsahuje počty zomretých a príčiny úmrtí v SR podľa 22 skupín Medzinárodnej klasifikácie chorôb (MKCH) po mesiacoch aj za celý rok (vrátane ochorenia COVID-19). Obsahuje tiež regionálne štruktúry (kraje, SR), vekové štruktúry (predproduktívny, produktívny aj poproduktívny vek, aj vekové skupiny po 5 rokoch). Mesačné dáta pre rok 2022 sú predbežné, údaje za predchádzajúce roky sú definitívne.
Definitívne výsledky za rok 2023 o počtoch ľudí zomretých na konkrétne ochorenie (hlavná príčina úmrtia) zverejní Štatistický úrad SR 28. marca 2024.
- Podrobné údaje o úmrtnosti budú zverejnené v 2. štvrťroku 2024 v záložke:
[Štatistiky/Demografia a sociálne štatistiky/Obyvateľstvo a migrácia/Ukazovatele/Pramenné dielo – Zomretí](#) alebo v záložke
[Štatistiky/Demografia a sociálne štatistiky/Obyvateľstvo a migrácia/Ukazovatele/Pramenné dielo – Príčiny smrti](#)

Vydal:

Štatistický úrad SR
Lamačská cesta 3/C
840 05 Bratislava 45
Slovenská republika

Hovorca:

tel. +421 2 50 236 553
e-mail: hovorca@statistics.sk
Sociálne siete :

Informačný servis:

tel. +421 2 50 236 339
+421 2 50 236 335
e-mail: info@statistics.sk



Upozornenie: Pri uverejnení celej informatívnej správy alebo jej časti prosíme uviesť zdroj informácií Štatistický úrad Slovenskej republiky. Štatistický úrad SR tvorí kvalitné štatistiky užitočné pre spoločnosť podľa 16 zásad týkajúcich sa inštitucionálneho prostredia, štatistických procesov a výstupov podľa Kódexu postupov pre európsku štatistiku.